

# Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka XVI.

Vydána dne 17. února 1920.

**Obsah:** (Čís. 80—87.) 80. Zákon o pamětních knihách obecních. — 81. Zákon, kterým se vydávají po rozumu §u 10 zákona ze dne 16. dubna 1919, č. 215 Sb. zák. a nař., ustanovení o přidělu zabrané půdy a upravuje se právní poměr ku přidělené půdě. (Zákon přidělový.) — 82. Zákon, kterým se upravují právní poměry domovníků. — 83. Zákon o prozatímní úpravě advokacie. — 84. Zákon, kterým se zrušuje § 5 zákona ze dne 28. března 1918, čís. 115 ř. z., jímž se ustanovuje zvýšení nejnižšího příjmu a odpočinkových platů katolických duchovních správců. — 85. Zákon o prémiové státní půjčce Československé republiky. — 86. Zákon o Masarykově Akademii Práce. — 87. Zákon, kterým se povoluje úvěr a zřizuje stavební fond pro nové stavby parlamentu, budov státních úřadů ústředních, vysokých škol a jiných monumentálních státních budov.

Čís. 80.

## Zákon ze dne 30. ledna 1920

o pamětních knihách obecních.

### § 1.

Každá politická obec jest povinna založiti a vésti pamětní knihu obecní.

### § 2.

K založení a vedení pamětní knihy obecní zřízena budiž v každé obci komise. Zápisy provádí kronikář, ustanovený obecním zastupitelstvem, za přiměřenou odměnu.

### § 3.

Provéstí zákon ukládá se ministru školství a národní osvěty a ministru vnitra.

### § 4.

Zákon nabývá platnosti dnem vyhlášení.

T. G. Masaryk v. r.

Tusar v. r.

Habrman v. r.

Švehla v. r.

Čís. 81.

## Zákon ze dne 30. ledna 1920,

kterým se vydávají po rozumu §u 10 zákona ze dne 16. dubna 1919, č. 215 Sb. zák. a nař., ustanovení o přidělu zabrané půdy a upravuje se právní poměr ku přidělené půdě. (Zákon přidělový.)

### Část I.

#### O přidělu.

### § 1.

Zabranou a převzatou půdu, pokud jí stát sám nepodrží nebo nepoužije k účelům všeobecně prospěšným, přidělí pozemkový úřad:

1. jednotlivcům a to malým zemědělcům, domkářům, drobným živnostníkům, zaměstnancům zemědělským i lesnickým a bezzemkům, a to zvláště legionářům a příslušníkům ozbrojené moci československé, jakož i pozůstalým po těch z nich, kteří padli ve válce za vlast nebo zemřeli následkem služby válečné, a válečným invalidům a pozůstalým po vojínech, kteří padli neb zemřeli následkem služby válečné;

2. sdružením, která se skládají z osob uvedených pod číslem 1;

3. osobám jmenovaným v §u 5 tohoto zákona;

4. sdružením zemědělským a spotřebním (§§ 6 a 7);

5. obcím a jiným veřejným svazům;

6. jiným osobám právníckým, ústavům a zařízením k účelům vědeckým, lidumilným a obecně prospěšným.



## § 2.

(1) Jednotlivcům jmenovaným v §u 1 pod č. 1. budiž půda přidělována ke zřízení samostatných podniků zemědělských, které stačí k obživě hospodáře a jeho rodiny, na kterých hospodář se svou rodinou může hospodařiti bez stálé cizí pomoci a jejichž provozování tvoří výhradně nebo aspoň hlavní povolání držitelovo a zároveň výhradný nebo aspoň hlavní pramen jeho obživy.

(2) Ke zřízení takových usedlostí lze přidělit půdu také tak, že svobodná půda uchazečova bude na míru usedlosti uvedenou v odstavci prvním přidělem doplněna.

(3) Vedle toho lze zabranou půdu přidělit jednotlivcům uvedeným v §u 1 pod číslem 1. ke stavbě vlastních rodinných obydlí, hospodářských budov, maloživnostenských provozoven, ke zřízení zahrádek při takových budovách, k nutnému rozšíření staveníšť, dvorkův a t. p., ke zřízení samostatných zahrádek a drobných podniků zemědělských, pokud půdu obdělává držitel sám, nebo s členy své rodiny a pokud výtěžek slouží k doplnění nebo zlepšení obživy jeho a jeho rodiny.

## § 3.

Půda nemůže být přidělena uchazečům:

1. kteří nemají státního občanství Československé republiky, leč za podmínky, že do 2 let nabudou tohoto státního občanství;

2. kteří byli odsouzeni pro trestné činy, jejichž následkem jest ztráta volebního práva do obce, pokud tento následek trvá, pak oněm, kteří jsou mravně zvrhlí;

3. kteří jsou tělesně nebo duševně neschopni věnovati se účelům, ke kterým se půda přiděluje, leda že by šlo o zaopatření válečných invalidův a rodina uchazečova je s to, aby nahradila nedostatek jeho způsobilosti.

## § 4.

(1) Sdružením osob jmenovaným v §u 1 pod č. 2. lze přidělit půdu, jestliže výhradným účelem sdružení je společné provozování zemědělství, a jestliže členové sdružení budou vesměs osobně, přímo a trvale činní při zemědělských, řemeslnických a udržovacích pracích na přidělené půdě, nebo při doзору a správě společného podnikání a jestliže v podniku je vyloučeno rozdělení zisků z vloženého kapitálu mimo přiměřené záručení podílů.

(2) Taková sdružení musí podřídit stanovy a provozovací řád podmínkám, které jim určí pozemkový úřad.

(3) Osoby, ze kterých se skládá takové sdružení, musí míti stejnou způsobilost, jaká se žádá na jednotlivých uchazečích v §u 3. Pozemkový

úřad může ustanoviti jinak, pokud se týká osob, na které družstevní podíl přešel posloupností na případ smrti.

(4) Osobám z družstva vystouplým může být přidělena půda podle §§ 1 až 3.

## § 5.

(1) K účelům bytovým lze mimo případy přidělu jednotlivcům podle §u 2, odst. 3., přidělit půdu samosprávným svazkům veřejným, korporacím a ústavům, dále nevýdělečným sdružením (stavebním družstvům, stavebním společnostem, stavebním spolkům, nadacím a pod.), aby na ní zřídily malé byty, to jest rodinné byty o výměře nejvýše 80 m<sup>2</sup>, útulky pro svobodné, obývací nejvíce po 3 osobách v jedné oddělené místnosti, a noclehárny o společných ložnicích.

(2) Za nevýdělečná platí jen sdružení, podle jejichž stanov dividenda členská nesmí činiti více nežli 5% splacených závodních podílův a při rozchodu členové nemohou obdržeti více nežli splacené podíly, kdežto zbytek společenského jmění určen jest pro účely obecně prospěšné.

(3) Podmínkou jest, že malé byty mají zabíratí nejméně  $\frac{2}{3}$  obyvatelné úhrnné plochy. Za úhrnnou obyvatelnou plochu platí u rodinných domků plocha používaná k účelům bytovým, při útulcích pro svobodné a společných noclehárnách plocha používaná pro účely těchto ústavů.

## § 6.

(1) Sdružením, skádajícím se převážně z malých zemědělců, může být půda přidělena (§ 15, odst. 2., č. 2. b) k společným zařízením pro zvelebení zemědělství a lesnictví, podporujícím jejich hospodaření, zejména pak k podpoře dobytčářství, jako na příklad k zařízení a vydržování společných chovných neb výkrmných podniků, výběhů, pastvin a t. p.

(2) Sdružení taková musí podřídit stanovy a provozovací řád podmínkám, které jim určí pozemkový úřad.

## § 7.

(1) Svépomocným sdružením spotřebitelů lze přidělit půdu, je-li účelem sdružení vyráběti předměty obživy k vlastní spotřebě členů sdružení a jejich rodin.

(2) Kapitál vložený členy nesmí poskytovat vyššího zisku než pravidelných úrokův a nesmí býti obchodováno s vyrobenými předměty.

(3) Sdružení taková musí podřídit stanovy a provozovací řád podmínkám, které určí pozemkový úřad.

## § 8.

Obcím a jiným veřejným svazům může být i mimo případy § 12 přidělena zemědělská půda:



1. aby byly jejich dosavadní zemědělské podniky doplněny na výměru, která umožňuje jejich řádné a výnosné provozování;

aby takové podniky byly zaokrouhleny nebo zajištěny;

aby byly zřízeny vlastní zemědělské podniky soužící k opatření místních potřeb, životních potřeb pro obecní ústavy a t. p.;

2. k účelům obecně prospěšným, o které obcím nebo veřejným svazům náleží pečovat;

3. ke společným zařízením, která slouží zemědělským a lesnickým podnikům příslušníků obce;

4. po případě i za tím účelem, aby jejich užívání dále propůjčovaly osobám jmenovaným v §u 1 pod č. 1.

### § 9.

(1) Pastviny lze přidělovati obcím a sdružením zemědělským se závazkem, že přenechají jejich užívání zapřiměřených podmínek v prvé řadě drobným zemědělcům. Při přidělu bude pozemkový úřad hleděti k tomu, aby z přidělených pastvin měl prospěch co největší počet osob, a může stanoviti řád pokud se týká úpravy a udržování pastvin.

(2) Jednotlivcům lze pastviny přiděliti jen tehdy, když jejich převzetí obcemi nebo sdruženími zemědělci jest, hledě k jejich poloze, nevhodné aneb když obec neb zemědělské sdružení přidělu se nedomáhají.

### § 10.

(1) Půdu lesní lze podle prokázané místní potřeby a se zřetelem ke zvláštním poměrům místním přiděliti v první řadě obcím a jiným veřejným svazům. Při stanovení výměry budíž dbáno toho, aby celkový lesní majetek svou rozlohou a povahou zaručoval spořádané hospodářství ve smyslu lesních zákonů. Pozemkový úřad, rozhoduje o přidělu, může uložit podmínky sledující zabezpečení spořádaného hospodaření.

(2) Dosavadní souvislé hospodářské lesní jednotky (polesí, revíry) budíž zpravidla zachovány, což nevylučuje, aby byly přiděleny více uchazečům jako hospodářský celek do společného vlastnictví a užívání.

(3) Jednotlivcům lze přiděliti lesní pozemky výjimečně a v menší rozloze zejména k tomu cíli, aby byl zaokrouhlen nebo jinak doplněn a zajištěn jejich lesní i jinaký majetek, jestliže lesní půda, o kterou jde, hledě k nepatrné její rozloze, se nehodí k hospodaření obecnímu nebo státnímu, nebo je-li ze všech nebo několika stran obklopena pozemky uchazečovými.

### § 11.

(1) Rybníky lze přiděliti zpravidla obcím a jiným veřejným svazům a sdružením, zejména jestliže se již zabývají rybníčným hospodářstvím nebo jestliže by přidělem rybníčné plochy bylo zdokonaleno jejich rybníčné neb zemědělské hospodářství, jakož i svépomocným sdružením zřízeným k pěstování rybníčného hospodářství.

(2) Taková sdružení musí podříditi stanovy a provozovací řád podmínkám, které jim určí pozemkový úřad.

(3) Jednotlivcům lze přiděliti rybníky za podobných podmínek, za jakých jim lze přiděliti půdu lesní.

### § 12.

Půdu zemědělskou i jinou lze přiděliti obcím i jiným svazům veřejným, je-li půda méně hodnotná nebo vyžaduje-li její řádné využitkování takového nákladu, jaký by pravděpodobně nemohl na sebe vzíti hospodář jiný, tak na př., jde-li o pozemky ležící ladem a hodící se k zalesnění nebo ke zřízení ovocných sadů, prutníkův, o chudé pastviny, rašelinné pozemky vyžadující kultivace a t. p.

### § 13.

(1) Průmyslové podniky, pokud nebudou přiděleny s půdou jako na př. při přidělu půdy sdružením jmenovaným v §u 1, č. 2, nebo při přidělu statků zbytkových (§ 24), přiděliti lze sdružením ku provozování zemědělského průmyslu zřízeným, zejména sdružením sloužícím k podpoře zemědělské výroby a sdružením skládajícím se z výrobců surovin, které mají býti v podniku zpracovány, nebo ze spotřebitelů. Žádá-li toho povaha věci a zejména není-li vhodných uchazečů právě jmenovaných, mohou průmyslové podniky býti přiděleny také podle obdoby ustanovení o statcích zbytkových (§ 25). Jednotlivcům lze přiděliti menší závody průmyslové (menší pily, mlýny, dílny a t. p.) zejména tehdy, nežádají-li za přiděl sdružení výše uvedená, nebo nehodí-li se pro ně.

(2) Vodní síly, neponechá-li si jejich využití stát, budíž přiděleny zejména veřejnoprávním svazům ku provedení podnikův obecně prospěšných, sdružením zřízeným ku podporování a zvelebení výroby zemědělské, sdružením výrobců zřízeným ku zpracování surovin a jednotlivcům k provozování závodů, kterými ony síly již nyní se využívají nebo ke zřízení závodů nových.

### § 14.

Pokud by se naskytla možnost přidělov, o jakých v hořejších ustanoveních není rozhodnuto, platí, že úřad pozemkový má postupovati tak, aby svými rozhodnutími se přiblížil co nejvíce cílům, kterých sleduje tento zákon a aby těmito



rozhodnutími prospěl co nejvíce řádné výrobě a prospěchu obyvatelstva.

### § 15.

(1) Půdu lze přidělit do vlastnictví, do nájmu a pachtu, a může k ní být zřízeno právo stavební podle zákona ze dne 26. dubna 1912, č. 86 ř. z.

(2) O tom, zdali bude přidělena půda tím či oním způsobem, rozhodne úřad pozemkový podle povahy věci, přihlížeje jednak ku přání uchazečů, jednak k tomu, aby právní forma přidělu co nejlépe vyhověla účelu, o který jde. Při tom však řídí se úřad pozemkový těmito zásadami:

1. Jednotlivcům ke zřízení soběstačných usedlostí (§ 2) budiž půda zpravidla přidělena jako rolnický nedíl. (§§ 30 a násl.)

2. Do pachtu lze přidělit půdu zejména:

- a) jednotlivcům, jestliže sami se domáhají pachtu se zřetelem ke svým zvláštním poměrům, běží-li o takové účely, kterým nejlépe vyhovuje pacht, jde-li o přiděl půdy osobám, kterým hospodaření na půdě je jen vedlejším povoláním nebo doplňkem obživy, anebo které se pro své povolání nemohou na půdě trvale usídliti;
- b) přiděluje-li se půda sdružením ke společnému hospodaření (§ 1, č. 2), družstvům zemědělským a spotřebním (§ 1, č. 4).

3. Do pachtu nebo nájmu budiž dána zpravidla půda v blízkosti měst a průmyslových míst, které pravděpodobně bude brzy potřebovat k účelům stavebním. Nesmí být přidělena do vlastnictví k jiným účelům než stavebním půda, která polohopisným plánem obecním jest určena k účelům stavebním.

### § 16.

Půdu přidělí úřad pozemkový co do místa, jakosti a množství tak, aby účelu přidělu bylo vyhověno co nejlépe, přihlížeje jednak k odůvodněným přáním uchazečů, jednak k tomu, aby nebyly zkráceny zájmy veřejné a oprávněné požadavky uchazečů jiných. Při tom řídí se pozemkový úřad zejména těmito zásadami:

1. Ke zřízení rolnických nedílů přidělit je tolik půdy, aby byly vytvořeny soběstačné usedlosti, jak jsou popsány v § 2, odst. 1. Za soběstačné pokládá pozemkový úřad při rolnických usedlostech zpravidla usedlosti o 6 až 10, po případě 15 ha zemědělské půdy podle jakosti půdy a poměrů krajiných.

Úřad pozemkový přihlídně tu k půdě, která je ve vlastnictví uchazečově nebo členů jeho rodiny žijících s ním ve společné domácnosti, jakož i k půdě, na které uchazeč nebo tyto členové rodiny hospodáří z jiného důvodu právního, a bude dbáti toho, aby v těchto případech přidělem ne-

byly tvořeny hospodářské jednotky, které neodpovídají pojmu soběstačné usedlosti.

Při tom platí, že členové rodiny uchazečovy žijící s ním ve společné domácnosti nemají samostatného nároku na přiděl půdy, že však lze při přidělu slušně přihlídnouti k počtu členů rodiny žijících ve společné domácnosti a společně hospodářících, a že toto ustanovení nikterak nevylučuje, aby se ucházeli samostatně o přiděl zletilí členové domácnosti, kteří si hodlají zříditi samostatnou domácnost.

2. Sdružením uvedeným v § 1 pod č. 2 lze přidělit nanejvýš tolik zemědělské půdy, aby na každého podílníka připadl takový podíl, jaký by podle zásad uvedených pod č. 1 naň byl připadl, kdyby se byl ucházel o půdu jako jednatel. Na svobodné podílníky počítati jest polovinu této výměry.

### § 17.

(1) Vyskytne-li se více žádostí za přiděl téže půdy a není-li tolik zabrané k přidělu se hodící půdy, aby bylo možno vyhověti všem žádostem, budiž při rozhodování postupováno tak, aby se dostalo nejprve na účely všeobecně prospěšné, pokud jich nelze uspokojiti snáze a beze škody přidělem půdy v obvodu jiném.

(2) Jde-li o osoby jmenované v §u 1, budiž zvláště přihlíženo k osobám jmenovaným tamtéž pod č. 1, pokud domáhají se přidělu ke zřízení nebo rozšíření zemědělských podniků a k osobám jmenovaným tamtéž pod č. 2.

(3) Soutěží-li však v témže obvodu žádosti jednotlivců za přiděl půdy ke zřízení nebo rozšíření zemědělských podniků se žádostmi sdružení ke společnému provozování zemědělství, budiž postupováno tak, aby přidělem půdy pro taková sdružení nebyl příliš zkracován přiděl půdy pro způsobilé jednotlivce, hlavně pak ty, kteří se domáhají přidělu k rozšíření svých hospodářství na míru dostatečnou k obživě rodiny nebo převodu půdy spachtované do vlastnictví.

(4) Soutěží-li spolu v témž obvodu žádosti jednotlivců, kterým pro nedostatek půdy nelze úplně vyhověti, budiž vzat zvláštní zřetel k přihláškám těchto uchazečů:

1. Legionářův a takových příslušníkův ozbrojené moci československé, kteří stáli jako takoví v boji s nepřitelem, zejména takových, kteří se osvědčili nebo kteří poraněním nebo útrapami válečnými utrpěli ztrátu na své výdělečné činnosti; pak pozůstalých po padlých legionářích a příslušnících ozbrojené moci československé. Padlým legionářům a padlým příslušníkům ozbrojené moci československé jsou postaveni na roveň takoví, kteří zahynuli útrapami válečnými nebo na kterých byl v zájmu vykonán rozsudek smrti pro jejich příslušenství k československým legiím.



Za legionáře se pokládají příslušníci zahraničních vojsk republiky Československé, kteří nastoupili vojenskou službu v zahraničních sborech vojenských před 28. říjnem 1918. Pozůstalými po legionářích a příslušnících ozbrojené moci československé vyrozumívají se nerozvedené manželky a manželští potomci jakož i členové rodiny, o jejichž zaopatření oni byli podle zákona povinni pečovat;

2. válečných invalidův a pozůstalých po vojácích, kteří padli neb zemřeli následkem služby válečné;

3. dosavadních drobných pachtýřů zabrané půdy;

4. uchazečů, jejichž hospodářské budovy sou sedí přímo s požadovaným pozemkem a to tak, že jediné požadovaným pozemkem lze uspokojiti naléhavou potřebu po rozšíření stavebního místa nebo po zřízení zahrádky, nebo že je požadovaného pozemku z jiného důvodu nutně zapotřebí, aby se usnadnilo užívání uchazečova pozemku nebo jeho budovy;

5. vracejících se vystěhovalců, kteří jsou zemědělci.

(<sup>c</sup>) Při tom budiž vzat zvláštní zřetel na uchazeče, kteří vykazují zvláštní způsobilost, odborné hospodářské vzdělání nebo odborný výcvik, pak k těm, kteří buď sami nebo jejichž předkové byli vlastníky požadovaného pozemku a vlastnictví beze své viny pozbyli; k těm, kteří v témž obvodu jsou usedlí nebo tamtéž hospodařili a k těm, kteří mají potřebné hospodářské zařízení. Přihlížeti jest také k zaopatření osob dosud zaměstnaných na zabrané půdě, jestliže přiděl činí další jejich setrvání na půdě nemožným a jestliže o ně nebude postaráno jinak podle §u 9, odst. 2. zákona ze dne 16. dubna 1919, č. 215 Sb. zák. a nař.

(<sup>e</sup>) Soutěží-li spolu o půdu uchazeči, kteří půdu již mají, budiž za stejných jinak okolností přihlédnuto k těm, kteří mají půdu špatnější. Za stejných podmínek budiž zvláště přihlíženo k uchazečům ženatým, zejména těm, kteří mají na starosti děti, jestliže oba manželé hodlají na půdě hospodařiti společně. Uchazejí-li se o přiděl osoby žijící v manželství, budiž zvláště přihlíženo k takovým, kteří se domáhají, aby byla půda přidělena oběma manželům společně.

(<sup>f</sup>) Zásadami dosud uvedenými říd se úřad pozemkový obdobně, soutěží-li spolu o přiděl půdy sdružení uvedená v §u 1, pod č. 2.

## § 18.

(<sup>1</sup>) Pozemkový úřad vyhotoví pro jednotlivé objekty, ze kterých se žadatelé domáhají přidělu, povšechný pracovní plán, máje na zřeteli nejen

přidělu té doby důvodně požadované, nýbrž i možnost přidělu v době pozdější.

(<sup>2</sup>) Při sdělávání pracovního plánu jest hleděti k právu vlastníka zabrané půdy na propuštění části majetku ze záboru podle §u 11 zákona ze dne 16. dubna 1919, č. 215 Sb. zák. a nař., jakož i k okolnostem, které podle téhož ustanovení činí důvodným propuštění vyšší výměru ze záboru a konečně k možnosti sáhnouti vyvlastněním na půdu nezabranou podle §u 14 téhož zákona.

## § 19.

(<sup>1</sup>) Plán, uvedený v §u 18, budiž vybudován takovým způsobem, aby bylo zajištěno řádné hospodaření jak na půdě přidělené, tak na půdě ze záboru propuštěné a ponechané dosavadnímu vlastníku.

(<sup>2</sup>) Aby bylo docíleno takového pořádku, bude péči úřadu pozemkového, aby učinil také potřebná opatření k ochraně trvajících práv vodních, aby, bude-li toho potřeby, nově upravil užívání vodních sil, zřídil služebnosti vodní i cestné a učinil vůbec vše, čeho vyžaduje řádné hospodaření v obvodu, o který jde.

## § 20.

Při sdělávání plánu přihlížej pozemkový úřad k tomu, aby přidělem nebyly rušeny krásy přírodní a ráz krajinný a aby nevzaly újmy památky přírodní, historické a umělecké. Pozemkový úřad může k tomu cíli svoliti, aby plochy, které jsou věnovány parkům, přírodním parkům, které slouží jinak k okrase krajiny, nebo jejichž účelem jest zachovati ukázkou původního rázu krajinného, nebo zajištění a ochráníti historické památky a jejich okolí s nimi úzce souvisící, vlastníku byly ponechány vedle výměry půdy, která podle §u 11 zákona ze dne 16. dubna 1919, č. 215 Sb. zák. a nař., může býti propuštěna dosavadnímu vlastníku ze záboru, jestliže vlastník podrobí se podmínkám stanoveným pozemkovým úřadem v dohodě se zúčastněnými ministerstvy, pokud se týká přístupnosti oněch míst obecnstvu, pracovníkům vědeckým a uměleckým, nebo používání jejich k účelům lidumilným.

## § 21.

(<sup>1</sup>) Půda budiž přidělována způsobem co nejúčelnějším a budiž pokud možno docíleno zcelení půdy v obcích, ve kterých leží zabraný majetek. Pozemkový úřad může zejména také přiděl učiniti závislým na tom, že uchazeč o přiděl podrobí i svůj svobodný majetek scelovacímu plánu, který úřad miní provésti.

(<sup>2</sup>) Pokud zcelení nebude provedeno současně přidělem půdy, zavazují se ti, kterým půda se přidělí, že nebudou činiti námitek proti pozdějšímu



scelení a scelovacímu plánu, a práva jim v té příčině náležející přecházejí na pozemkový úřad.

## § 22.

Podle povšechného pracovního plánu budiž vypracován podrobný rozvrh přidělů půdy, hledící k došlým přihláškám a možnosti přidělů dalších.

## § 23.

(1) Přiděluje půdu, určí úřad pozemkový, zdali nějak a jak právo získané přidělem půdy jest omezeno a zdali nějaké a jaké povinnosti vzejdou osobě, které se půda přiděluje, a ustanoví také o právních následcích spojených s oním omezením a s nedodržením uložených povinností.

(2) Při tom bude pozemkový úřad dbáti toho, aby zabezpečil, že přidělená půda nebude odcizena účelům, kterých přiděl sleduje, a přiděluje půdu do vlastnictví bude se, pokud toho vyžaduje povaha věci, řídití obdobou ustanovení daných v druhé části o rolnických nedílech.

(3) Jestliže omezení práva k přidělu vyslovené úřadem pozemkovým se hodí podle obecných ustanovení práva knihovního ke knihovnímu zápisu, budiž zapsáno do veřejných knih. Stane-li se tak, nemůže se nikdo dovolávat toho, že beze své viny o onom omezení nevěděl.

## § 24.

(1) Aby byla získána půda pro přiděly i tam, kde zabrané půdy je, hledíc k poptávce po ní, nedostatek, jakož aby byla upravena držba pozemková (zaokrouhlením a zajištěním hranic, rozšířením zemědělských budov hospodářských a obytných a jejich příslušenství), může pozemkový úřad za přiměřenou část půdy zabrané dohodou s účastníky směnití půdu nezabranou a podle okolností celé podniky zemědělské, nebude-li tím zkrácena půda, které je potřebí pro účely obecně prospěšné a pro uchazeče uvedené v § 1, č. 1 a 2.

(2) Ke směnám budiž užito v prvé řadě statků, které při přidělu vzniknou tím, že k řádnému využitkování budov zřízených při dosavadních hospodářských jednotkách ponechá se při budovách takových přiměřená výměra zabraných pozemků, nebo že se k pozemkům odděleným od dosavadních hospodářských jednotek přikáží potřebné budovy (statky zbytkové).

(3) Za podmínek výše uvedených lze vytvořit ze zabrané půdy vhodné nové směnné podniky zemědělské.

## § 25.

Pokud zbytkové statky nebo jiné větší podniky zemědělské, jejichž dělení z důvodu hospodářské výroby není vhodné, nebudou směněny po

rozumu § 24 a pokud nebudou přiděleny osobám jmenovaným v § 1, pod č. 2, 4 až 6, budiž hleděno k tomu, aby byly přiděleny k vytvoření odborných hospodářství uchazečům jednotlivcům, zvláště způsobilým k vedení větších podniků zemědělských.

## § 26.

(1) Požaduje-li se přiděl půdy k účelům obecně prospěšným, vyžádá si pozemkový úřad v pochybných případech dobré zdání příslušného ministerstva o tom, zdali účel, o který jde, lze pokládati za obecně prospěšný.

(2) Požaduje-li se přiděl téhož pozemku současně k různým účelům obecně prospěšným a nelze-li docílit dohody mezi zúčastněnými ministerstvy, předloží pozemkový úřad věc vládě, aby o ní rozhodla.

## § 27.

Konečná rozhodnutí pozemkového úřadu a dohody, opatřené jeho schvalovací doložkou, rovnají se listinám vkladným.

## § 28.

(1) Aby bylo pokud možno docíleno smírné dohody o žádostech za přiděl půdy, které se týkají buď téhož zabraného objektu nebo zabrané půdy v některém místním obvodu, dále aby byla co do programu a postupu prací souvisících s přidělem půdy podporována dohoda s místními činiteli, pokud se jich ona práva dotýkají, zřídí úřad pozemkový podle okolností místní výbory jako sbory poradní.

(2) Do těchto sborů budtež povoláni zejména zástupci uchazečův o půdu neb sdružení zastupujících jejich zájmy, pak zástupci zúčastněných úřadů státních, místní samosprávy a odborných sdružení hospodářských.

## § 29.

(1) Chystané provádění přidělu půdy jest uvéstí vhodným způsobem v obecnou známost a budiž také náležitě vyhlášeno, kdy a kam je podávati žádosti za přiděl půdy.

(2) Bližší ustanovení o těchto věcech budou dána nařízeními.

## Část II.

### O rolnických nedílech.

## § 30.

(1) Rolnické nedíly vznikají:

1. přidělem celé usedlosti (§ 2, odst. 1.);
2. sloučením svobodného majetku pozemkového s přidělem (§ 2, odst. 2.);



3. tím, že svobodný majetek pozemkový bude podřízen řádu ustanovenému v této části.

(2) Bude-li přidělena celá usedlost, nemůže být přidělena jinak, než jako nedíl. Jde-li o přiděl půdy, kterým má být zvětšen majetek drobných zemědělců na výměru soběstačné usedlosti, rozhoduje o tom, zdali svobodný majetek má být sloučen s přidělem v rolnický nedíl čili nic, úřad pozemkový, a bude jeho péčí, aby přípustnými prostředky tohoto sloučení dosáhl, takže podle okolností může přiděl odepřít, nebude-li svobodný majetek uchazečů podroben řádu nedílovému. Svobodný rolnický majetek podřizuje řádu ustanovenému v této části úřad pozemkový po žádosti vlastníkově.

### § 31.

Že usedlost je rolnickým nedílem, budiž vyznačeno v knihách veřejných v nadpisu listu podstaty statkové. Stane-li se tak, nemůže se nikdo dovolávat toho, že beze své viny nevěděl o omezeních, kterým je podrobena právo nedílů.

### § 32.

(1) Na nedílech mohou mimo obvyčejné služebnosti pozemkové a služebnost bytu váznouti jen dluhy rentové, počítajíc v to výměnek, a to renty dočasné, věčné i umořitelné. Jiné dluhy přípustny jsou se souhlasem pozemkového úřadu, jestliže se zřetelem na osobu věřitele nebo na podmínky úvěru značí pro dlužníka zřejmou výhodu oproti úvěru rentovému.

(2) Jde-li o sloučení svobodného majetku s přidělem nebo o podřízení svobodného majetku řádu ustanovenému v této části, je potřebí, aby jinaké závady váznoucí na svobodném majetku než ony, které jsou uvedeny v prvním odstavci, byly přeměněny (konvertovány) na takovéto závady. O této přeměně platí ustanovení obecná, ale úřad pozemkový bude tuto přeměnu podporovati cilevědomou činností a nedá svolení ke zřízení nedílů podle §u 30, č. 2 a 3, jestliže hledíc k závadám váznoucím na svobodném majetku nebyl by vytvořen hospodářský celek života schopný.

### § 33.

(1) Nebude-li náhrada za přiděl zaplacená hotově, vázne v pořadí za veřejnými daněmi a dávkami, a to ve formě buď věčné neb umořitelné renty, na přidělené půdě a jde-li o případ uvedený v §u 30, pod č. 2, na celé usedlosti vzniklé sloučením svobodného majetku s přidělem. Renta věčná může být kdykoliv přeměněna na rentu umořitelnou, žádá-li za to vlastník.

(2) Rentový dluh náhradový jest zapsati do knih,

(3) Bližší ustanovení o rentových dluzích po rozumu tohoto zákona budou dána v zákoně o převzetí zabrané půdy a náhradě za ní, po případě v zákoně zvláštním.

### § 34.

Subjektem rolnického nedílu může být osoba jediná nebo manželé pospolu mimo případy společenství, které se podávají z §§ 48 a 49.

### § 35.

(1) Zavazení nedílů, pokud vůbec je dopuštěno (§ 32), může se státi jen se svolením pozemkového úřadu. Rentový dluh, váznoucí na nedílů, může, pokud nejde o výměnek a případ, uvedený v § 32, odst. 1., být zřízen jen pro veřejné ústavy úvěrní, které budou označeny vyhláškou vlády.

(2) Bližší ustanovení o zřizování takových rentových dluhův a výjimek z odstavce 1. ustanoví pozemkový úřad.

(3) Rentový dluh může být zřízen jen za tím účelem, aby byly opatřeny prostředky:

1. k zaplacení náhrady za přiděl nebo ke konverzi závad váznoucích na svobodném majetku, který má být sloučen s přidělem, nebo který má být podřízen řádu nedílovému (§ 33);

2. ke zřízení nebo rozšíření budov hospodářských a obytných nebo k trvalému zlepšení usedlosti;

3. k opatření nebo doplnění hospodářského inventáře;

4. k výplatě dědických podílů nebo platův uložených posledním pořízením.

### § 36.

Na rolnické nedíly lze vésti exekuci jen vnucenou správou.

### § 37.

Rolnický nedíl nebo jeho část mohou být zcizeny jen se svolením pozemkového úřadu a platí o tom tato ustanovení:

1. (1) Nesvědčí-li proti tomu vážné důvody, přivolí úřad pozemkový vždycky ke zcizení celého nedílu, které má ráz anticipované posloupnosti, zejména postupuje-li se usedlost za výměnek.

(2) Mimo tyto případy přivolí pozemkový úřad ke zcizení celého nedílu v prvních deseti letech po přidělu jen z důvodů naléhavých (choroba vlastníkov, která mu činí hospodaření nemožným a t. p.), a to jen tak, že docílená cena tržová, pokud přesahuje to, co bylo vloženo do nedílu vlastníkem, připadne státu. Při tom jest bráti slušný zřetel k vykonanému zlepšení a provedenému úmoru.



(<sup>3</sup>) Jakmile uplyne 10 let od přidělu, může pozemkový úřad přivolit ke zcizení z důvodu vhodnosti, ale ustanovení o vydání přebytku z tržové ceny platí i zde:

(<sup>4</sup>) Nedíl lze zciziti jen osobě, která se zaváže, že bude sama na usedlosti hospodařiti, má k tomu potřebnou způsobilost (§ 3) a nehospodaří jako vlastník nebo z jiného důvodu na půdě větší než činí polovina nedílu v té krajině obvyklého.

2. Úřad pozemkový svolí mimo důvody náležavé ke zcizení podílu na rolnickém nedílu ve prospěch vlastníka manžela (manželky).

3. K výměně pozemků nedílových za jiné přivolí pozemkový úřad, jen zlepší-li se tím hospodaření na usedlosti, a je-li pozemek vyměněný, přihlížejíc k jeho jakosti a výměře, vhodnou náhradou za pozemek směněný.

4. K rozdělení nedílů přivolí úřad pozemkový jen při nedílech uvedených v §u 30, pod č. 3, a jen tehdy, když nové celky s připočtením svobodného majetku osob, které se mají o nedíl podělit, budou soběstačnými usedlostmi a budou podřízeny řádu nedílovému.

5. Ke zcizení části nedílu přivolí úřad pozemkový z vážných důvodův a nebude-li tím ohrožena soběstačnost nedílu.

### § 38.

O propachtování nedílu a jeho části platí obdobně § 37, avšak propachtování jednotlivých pozemků nepřesahujících úhrnem jedné pětiny celé výměry na dobu nikoliv delší šesti let, pak částečný pronájem obytných, hospodářských a jiných budov nevyžadují přivolení pozemkového úřadu. Pozemkový úřad může však smlouvy posléze uvedené zrušiti, nabude-li přesvědčení, že takovým pachtem nebo nájmem se poškozuje hospodaření na nedílu.

### § 39.

Rolnický nedíl může na případ smrti, a to jak posloupností zákonnou, tak posloupností podle posledního pořízení připadnouti jen osobě jediné (přijimateli) mimo případy, na které mluví § 37, č. 4, §§ 48, 49.

### § 40.

Dojde-li na posloupnost zákonnou, ustanoví se přijímatel podle práva a pořadí zákonné posloupnosti dědické, jak jest upravena v občanském zákoníku. Z několika dědiců nastupujících v pozůstalost povolání jsou jednotliví, pokud se schválením úřadu pozemkového se nedohodnou jinak, k převzetí nedílu takto:

1. zpravidla náleží přednost mužským dědicům před ženskými a mezi dědici téhož pohlaví

starším před mladšími; při stejném stáří rozhoduje los. Příbuzní podle stupně bližší mají přednost před vzdálenějšími.

2. Děti pokrevné mají vždy přednost před dětmi adoptovanými, manželské před nemanželskými. Děti legitimované jsou na roveň postaveny dětem manželským.

3. Není-li tu potomků zůstavitelových, povolán buď za přijímatele statku pozůstalý manžel, pokud manželství nebylo soudně rozvedeno.

4. (<sup>1</sup>) Z převzetí nedílu jest zpravidla vyloučena osoba:

- a) které bylo soudem odňato právo svobodné správy majetku,
- b) která pro duševní nebo tělesné vady není způsobilá na usedlosti svobodně hospodařiti,
- c) která je zjevně náchylna k marnotratnictví,
- d) které povolání nedovoluje na usedlosti samé osobně hospodařiti,
- e) která je alespoň po dvě léta nepřítomna a nedává o svém pobytu zprávy, jestliže její nepřítomnost jest spojena s takovými okolnostmi, které činí pochybným, zdali se nepřítomný v přiměřené době vrátí.

(<sup>2</sup>) Nedostatečný věk není důvodem vyloučícím.

(<sup>3</sup>) Rozhodnutí o tom, jsou-li tu důvody vylučující z převzetí nedílu podle lit. b) až e) čili nic, náleží úřadu pozemkovému.

5. (<sup>1</sup>) Je-li tu více spoludědiců, ustupuje osoba určená podle čísla 1 až 3, která v době nápadu dědictví je výhradním vlastníkem rolnické usedlosti rovnající se hodnotou poloviny nedílu, o který jde, nebo usedlosti ještě větší, a to nedílové nebo svobodné ostatním spoludědicům co do práva převzítí usedlost, a případně tudíž nedíl osobě podle tohoto zákona nejbližší, leda že by se onen rozhodl odevzdati vlastní usedlost nejbližší povolání za cenu, vyšetřenou podle zásad §u 43.

(<sup>2</sup>) Nechce-li nikdo ze spoludědiců převzítí usedlost posléze uvedenou, pomíjí jejich právo požadovati, aby dědic povolaný ku převzetí podílu jim ustoupil.

(<sup>3</sup>) Má-li osoba určená podle č. 1 až 3 k některé usedlosti jmenované v odst. 1. tohoto čísla jiné právo než výhradné právo vlastnické, rozhodne o jejím právu a právu ostatních spoludědiců na převzetí nedílu úřad pozemkový přihlížejíc k tomu, aby zásada vyslovená v §u 16 byla porušena pokud možno nejméně.

6. Jestliže mezi spoludědici nejsou než osoby takové, při kterých jest podle výše daných usta-



novení důvod vylučující, může být přes to jedna z nich ustanovena za přejimatele nedílu, jestliže by úřad pozemkový neuznal vhodnějším usedlost vykoupiti podle zásad vyslovených v §u 51 a nově ji přiděliti.

#### § 41.

(1) Vlastník nedílu může o něm pořídit na případ smrti, ale jen tak, že za dědice povolá mimo případy, na které míří § 37, č. 4, osobu jedinou, a to takovou, které nebrání některý z vylučujících důvodů § 40, č. 4. Rozhodnutí o tom, zdali jsou tu takové důvody vylučující, náleží úřadu pozemkovému.

(2) Ustanovil-li zůstavitel několik dědiců, vyvolí z nich přejimatele úřad pozemkový, nedohodnou-li se sami o způsobilém přejimateli.

(3) Ustanovil-li zůstavitel dědicem osobu nezpůsobilou, platí obdobně § 40, č. 6.

#### § 42.

(1) S nedílem případně přejimateli příslušenství usedlosti. Co je pokládáno za příslušenství, ustanovuje všeobecný zákon občanský. Náleží k němu zejména také hospodářský inventář, pokud je ho potřebí k řádnému vzdělávání usedlosti. Jestliže by zúčastnění dědiců se nemohli o tom shodnouti, budiž rozsah potřebného hospodářského inventáře ustanoven soudem po výsledku znaleců.

(2) Scházelo-li by snad něco do potřebného hospodářského inventáře, nemůže proto být vznesen nárok na náhradu ceny z ostatní pozůstalosti.

#### § 43.

(1) Při rozdělení pozůstalosti přidělí se usedlost s příslušenstvím přejimateli, jenž se stane až do výše nezadlužené hodnoty tohoto přidělu dlužníkem pozůstalosti.

(2) Hodnotu usedlosti s příslušenstvím ustanoví úřad pozemkový podle nejlepšího uvážení tak, aby přejimatele na usedlosti mohl obstatí. Rozhoduje, může si úřad pozemkový vyžádati dobré zdání úřadů a činitelů, jací se mu zdají vhodnými a bude jeho úkolem, aby se dožádal soudu za výsledek zúčastněných osob, nebo jejich zákonných zástupců.

#### § 44.

Při rozdělení pozůstalého jmění budiž na místě usedlosti vzata za základ suma započtená přejimateli podle §u 43 jako dluh. Rozdělení toto stane se mezi spoludědice, počítaje k nim i přejimatele, podle ustanovení obecného zákoníka občanského a řízením ve věcech nesporných. Avšak rozdělení pozůstalosti budiž vždycky soudem buď vykonáno nebo mu předloženo ke schválení. V listině o rozdělení budiž vysloveno, že rozdělení pozůstalosti bylo předsevzato podle tohoto zákona.

#### § 45.

Jestliže by spoludědicové mimo přejimatele nemohli být vybyti z ostatní pozůstalosti a nemohli-li by jich přejimatele vybyti z prostředků vlastních, vyplátí jim jejich podíly rentový ústav jmenovaný v § 35, za to, že na usedlost bude vložena rentová pohledávka odpovídající vyplaceným podílům. Tyto rentové pohledávky budou rentami umořitelnými, při čemž výše umořovací kvoty bude určena nejméně tak, aby renty byly umořeny, až skončí podle počtu pravděpodobnosti přejimatelovo hospodaření na statku.

#### § 46.

Jestliže bude nedíl zcizen (§ 37) do desíti let po vypořádání mezi spoludědici, musí přejimatele spoludědicům doplatiti, oč příznivým pro něho odhadem usedlosti podle §u 43 byli oni spoludědicové na svých podílech zkráceni.

#### § 47.

Zásady §§ 43 a 45 platí obdobně, jestliže je posloupností dědicovou povolán jediný dědic ze zákona nebo podle posledního pořízení, avšak byly mu v posledním pořízení uloženy platy vyjádřené podílem pozůstalosti nebo způsobem jiným.

#### § 48.

(1) Jsou-li spoludědici sourozenci a jestliže povolán přejimatele jakož i všichni nebo někteří spoludědici nebo jejich zákonní zástupci tak navrhují, může dědické vypořádání mezi nimi se svolením úřadu pozemkového být odloženo. V tomto případě jest usedlost oněm sourozencům odevzdána do spoluvlastnictví s tím, že přejimatele může kdykoliv vykonati své právo na převzetí usedlosti.

(2) Tím se odloží dělení pozůstalosti mezi společné přejimatele usedlosti na tak dlouho, až nápadník užije nápadnického práva.

(3) Chce-li vystoupiti ze společenství některý jiný ze společníků nebo zemře-li jeden ze sourozenců za trvání společenství nezanechav potomstva, jsou ostatní společníci oprávněni převzítí uprázdněný podíl podle ustanovení § 43. Nepoužije-li tohoto oprávnění, nebo zanechal-li zemřelý společník potomky, dlužno přistoupiti ihned k odročenému dělení pozůstalosti.

(4) Spoludědici, kteří nenáleží do společenství uvedeného v prvním odstavci, buďtež vybyti ihned podle ustanovení § 45.

#### § 49.

(1) Zemře-li jeden z manželů, který je spoluvlastníkem nedílu, přikáže úřad pozemkový, pokud nepřipadne uprázdněný podíl pozůstalému manželu podle §§ 40 a 41, tento podíl přejimateli určenému podle obecných zásad jmenovaných paragrafů a dědická posloupnost v tento podíl řídí se týmiž paragrafy. Nejpozději však po smrti druhého manžela buďtež upravena práva k nedílu



tak, aby se srovnávala s § 34, a může úřad pozemkový za tím účelem užití práva vnučeného výkupu daného mu § 51.

(2) Pozemkový úřad může pozůstalému manželu přiznati právo, aby vykoupil podíl zemřelého manžela od jeho dědiců a to i tehdy, když druhý manžel zanechal potomky, jestliže tato úprava jediné dává záruku úspěšného hospodaření na nedílu. Výkupní cena bude určena podle obdoby § 43.

#### § 50.

(1) Úřad pozemkový může ustanoviti zvláštní řád o hospodaření na nedílu, zvláště pak také co do členství v některých družstvech, ochrany památek přírodních a uměleckých, zachování krajinného rázu a krajinných zvláštností při stavbách, pojištění proti škodám a na život a t. p.

(2) Na zachování tohoto řádu dozírá úřad pozemkový.

#### § 51.

Pozemkový úřad může vykoupiti nedíly:

1. když vlastník pozbyl vlastností, které jsou ustanoveny v § 3 za podmínky přidělu, leda že by manželka nebo jiní členové rodiny zaň na nedílu hospodařili;

2. jestliže vlastník na nedílu trvale hospodaří špatně nebo vede nezřízený život a dává špatný příklad svému okolí;

3. jestliže vlastník svévolně jedná proti řádu vloženému naň po rozumu § 50;

4. jestliže vlastník na nedílu sám nehospodaří a na něm nebydlí, leda že by tu byly závažné důvody omluvné nebo přechodné závady a jestliže by o řádné hospodaření na nedílu bylo postaráno členy rodiny nebo jinak;

5. jestliže mimo případy živelních nehod, nemoci nebo jiných mimořádných nezaviněných překážek dluhuje vlastník rentové splátky váznoucí na usedlosti za více než tři léta;

6. jestliže vlastník soustředil ve svých rukách držbu pozemkovou tak, že půda, na které hospodaří, dosahuje aspoň dvojnásobného výměru nedílu v krajině obvyklého. V tomto případě sluší však uvážiti, zdali nejde o soustředění přechodné, které pomine vypravením potomků a t. p.;

7. jestliže nastane toho potřeba podle ustanovení daných v §§ 40, č. 6., 41 a 49. o dědické posloupnosti v nedílech.

#### § 52.

(1) Bude-li nedíl takto vykoupen, bude dána vykoupenému náhrada a to penězem, který odpovídá tomu, co do nedílu bylo vloženo vlastníkem a jeho předchůdci. Jde-li o půdu přidělenou, rovná se tento peníz ceně, za kterou byl přiděl poskytnut. Při vyměření náhrady sluší hleděti k nutným i užitečným nákladům na nedíl učiněným podle stavu v době převzetí pozemkovým úřadem, jakož s druhé strany ke zhoršení, za které vlastník odpovídá podle obecných ustanovení občanského práva.

(2) Nebylo-li by možno docílití dohody o ceně nákladu a výši srážek, rozhodne o tom okresní soud, v jehož obvodu nedíl leží, řízením nesporným.

#### § 53.

(1) O výkupu rozhoduje v případech § 51 č. 1. až 6. po návrhu pozemkového úřadu rozhodčí soud pozemkového úřadu. Rozhodčích soudů může býti podle potřeby zřízeno několik pro jednotlivé místní obvody. Rozhodčí soud skládá se z předsedy a jeho náměstka jmenovaných presidentem republiky z úředníků soudcovských, dále ze soudců, kteří rovněž musí náležeti stavu soudcovskému a které jmenuje ministr spravedlnosti, a z odborníků hospodářských jmenovaných pozemkovým úřadem. Soud rozhoduje v senátu, ve kterém vedle předsedy zasedá jeden člen ze stavu soudcovského a jeden odborník hospodářský.

(2) Složení soudu a jeho jednací řád budou upraveny nařízením.

#### § 54.

(1) Proti rozhodnutím rozhodčího soudu není opravného prostředku a nálezeť jest ihned vykonatelný.

(2) Než dojde rozhodnutí soudu, může úřad pozemkový vymoci vnučenou správu jako prozatímní opatření.

#### § 55.

(1) K zastoupení zájmů vlastníků rolnických nedílů zřídí se při pozemkovém úřadě poradní sbor zvolený z vlastníků nedílů. Pozemkový úřad i zúčastněná ministerstva mohou do tohoto sboru vysílati zástupce z kruhů odborných.

(2) Ustanovení o organizaci a působnosti tohoto sboru budou dána nařízením.

### Část III.

#### Ustanovení poplatková.

#### § 56.

Ustanovení o poplatcích z právních jednání, listin, spisů a úředních jednání platí, pokud tento zákon nestanoví jinak, i o právních aktech předsevzatých při přidělu zabrané půdy.

#### § 57.

(1) Příděl do vlastnictví považuje se za úplný převod majetkový podle zákona poplatkového. Hodnota přidělu úřadem pozemkovým stanovená spolu s hodnotou převzatých plnění vedlejších jest základem pro vyměřování poplatků.

(2) Hodnotu nedílů stanovených podle § 43 odst. 2. dlužno vzíti za základ při poplatcích z převodu nemovitostí a poplatcích dědických. Jde-li však o zcizení nedílů podle § 37, jest z doplatků spoludědicům podle §u 46 poskytnutých, zaplatiti dodatečně případný poplatek imobilární i dědický.



(3) Propuštění podle § 11 záborového zákona nepokládá se za převod podle zákona poplatkového.

#### § 58.

(1) Od poplatku jsou osvobozeny:

1. veškeré písemnosti (podání, přílohy, listiny, vysvědčení, protokoly a pod.), předkládané po rozumu tohoto zákona k dosažení přidělu osobami v § 1 uvedenými.

2. směny, uvedené v § 24, pokud hodnota směněných pozemků jest stejná.

(2) Za přiděly, jejichž hodnota (§ 57) nepřevyšuje 10.000 Kč, platí osoby v § 1, č. 1, 2 a 3 uvedené čtvrtinu, nabyvatelé ostatní polovinu poplatku převodního z celé hodnoty přidělu. Za přiděly, jejichž hodnota převyšuje 10.000 Kč, platí nabyvatelé poloviční převodní poplatek z celé hodnoty přidělu.

#### § 59.

K přímému zapravování poplatků jsou povinni ti, jimž přiděl se stal, více osob jest zavázáno rukou společnou a nerozdílnou.

#### § 60.

Bližší ustanovení o zajištění veřejných dávek vydána budou zákonem náhradovým.

#### § 61.

(1) Při udělování souhlasu ke zcizení a dělení nemovitostí podle § 7 záborového zákona vyměřuje a vybírá pozemkový úřad, pokud půda se propouští ze záboru, pro účely zlevnění půdy přidělové a podporování kolonisace od strany, již povolení bylo uděleno, 10% z hodnoty nemovitosti propuštěné. Hodnota tato stanoví se dohodou mezi pozemkovým úřadem a žadatelem. Sjednaná hodnota nemůže býti na újmu zásadám budoucího zákona o dávce z majetku. V případech zvláštního zřetele hodných může pozemkový úřad poskytnouti přiměřenou úlevu.

(2) Při udělování souhlasu k pronájmu (propachtování) hospodářských celků a podniků hospodářského a lesnického průmyslu podle § 7 záborového zákona vyměřuje a vybírá od strany, za schválení pronájmu žádající, pozemkový úřad k týmž účelům jednu čtvrtinu procenta z úhrnného pachtovného placeného v hotovosti.

#### § 62.

Ustanovení v § 61 působí nazpět na všechna zcizení, dělení a pronájmy, ve kterých pozemkový úřad při udělování souhlasu si vyhradil právo ve jmenovaném § 11 uvedené.

### Část IV.

#### Přechodná ustanovení.

#### § 63.

(1) Jestliže převzetí a přiděl půdy v místech, kde jest po ní zvlášť naléhavá poptávka, vyžádá si delší doby, může pozemkový úřad, šetře ustanovení § 11. záborového zákona, uložit tomu, kdo na zabrané půdě hospodaří, aby přenechal

osobám v § 1, č. 1. jmenovaným a sdružením těchto osob (§ 1, č. 2) do pachtu (podpachtu) přiměřenou výměru půdy za běžných pachtovních podmínek, jestliže osoby ty poskytují záruky řádného hospodaření (§§ 3 a 17 odst. 5).

(2) Opatřením tímto nesmí býti ohroženy ani zájmy výroby na těch kterých hospodářských celcích ani osob na nich trvale zaměstnaných ani zájmy zásobování lidu.

(3) Pachtovní doba budiž nejdéle šestiletá. Pozemkový úřad může přidělit půdu jinak i dříve, než projde doba pachtu.

(4) Nevyhoví-li se tomuto příkazu v stanovené lhůtě, pozemkový úřad určí podmínky pachtovní sám závazně pro obě strany. Při výběru osob vnučených pachtýřů a pozemků budiž slušně přihlíženo k zájmům obou stran.

(5) Vnučený pachtýř jest povinen nahraditi propachtovateli užitečný náklad, který do dne převzetí byl vynaložen na pozemek k docílení nové úrody, ač-li nebude jako pachtovní podmínka dohodou stran stanoveno, že pachtýř má odevzdati pozemek při skončení pachtu ve stejném stavu, v jakém jej převzal. Nedohodnou-li se strany na náhradě takového nákladu, platí o stanovení jejím obdobně ustanovení § 5. zák. z 30. října 1919, č. 593 Sb. zák. a nař., o ochraně drobných zemědělských pachtýřů.

(6) Provádění těchto přechodných ustanovení může pozemkový úřad přenést též na příslušný úřad politický. Za tím účelem mohou býti zřízeny ku podpoře politických úřadů nařízením zvláštní poradní orgány.

(7) Pravomoc pozemkového úřadu podle těchto přechodných ustanovení trvá až do konce roku 1920 a lze ji nařízením vlády prodloužit na další rok.

### Část V.

#### Ustanovení závěrečná.

#### § 64.

Tento zákon působí ode dne vyhlášení.

#### § 65.

Provésti tento zákon ukládá se veškerému ministerstvu.

**T. G. Masaryk v. r.**

**Tusar v. r.**

**Dr. Beneš v. r.**

**Švehla v. r.**

**Sonnát v. r.**

**Dr. Winter v. r.**

**Dr. Hodža v. r.**

**Habrman v. r.**

**Hampl v. r.**

**Klofáč v. r.**

**Dr. Heidler v. r.**

**Dr. Veselý v. r.**

**Dr. Franke v. r.**

**Staněk v. r.**

**Prášek v. r.**

**Houdek v. r.,**

jako ministr pro zásobování lidu a v zastoupení nepřítomného ministra veřej. zdravotnictví a tělesné výchovy.